

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว A NEEDS ASSESSMENT OF DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF SECONDARY SCHOOLS BASED ON THE CONCEPT OF AGILE LEARNER

ชัชฎา ทรภลักษ์¹

Chatchada Darbhalakshana

Received Date: 27 February 2024

สุกัญญา แชมช้อย²

Sukanya Chamchoy

Revised Date: 27 April 2024

พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์³

Pruet Siribanpitak

Accepted Date: 3 May 2024

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว และ 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,360 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 โรงเรียน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารวิชาการ หรือหัวหน้างานฝ่ายบริหารวิชาการ รวมทั้งสิ้น 686 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$) และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64$) 2) ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว จำแนกตามการบริหารวิชาการ พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = .085$) รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = .0072$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = .066$) ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความฉับไวทางผู้คน ($PNI_{modified} = .078$) ความฉับไวทางผลลัพธ์ ($PNI_{modified} = .077$) และความฉับไวทางการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified} = .075$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, ผู้เรียนที่ฉับไว, การบริหารวิชาการ

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Ph.D. student, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
Email Address: aorpd@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Assoc. Prof, Ph.D., Faculty of Education, Chulalongkorn University.

³ ศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Prof, Ph.D., Faculty of Education, Chulalongkorn University.

Abstract

This descriptive study aimed to 1) examine the current state and the desired state of academic management in secondary schools based on the agile learner concept, and 2) study the needs for academic management of these schools using the agile learner concept. The population consisted of 2,360 secondary schools affiliated with the Office of the Basic Education Commission (OBEC), from which a sample of 343 schools was selected by using multi-stage random sampling. Data were collected from 686 informants, including school principals or their appointed substitutes, and deputy directors of academic affairs or heads of the academic administration department. The research instrument was a questionnaire gathering opinions regarding the current and desired state of academic management in secondary schools based on the agile learner concept. Data were analyzed by using basic statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and necessity index.

The research findings indicated that 1) the current state of academic management in secondary schools based on the agile learner concept was generally at a high level ($M = 4.33$), and the desired state of academic management in these schools was at the highest level ($M = 4.64$), and 2) regarding the needs assessment for academic management in these schools based on the agile learner concept, when categorized by academic management, the highest needs were assessment and evaluation ($PNI_{\text{modified}} = .085$), curriculum development ($PNI_{\text{modified}} = .072$), and learning management ($PNI_{\text{modified}} = .066$), respectively. When categorized by agile learner concept, the highest needs were people agility ($PNI_{\text{modified}} = .078$), results agility ($PNI_{\text{modified}} = .077$), and change agility ($PNI_{\text{modified}} = .075$), respectively.

Keywords: Needs, Agile Learner, Academic Management

บทนำ

โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และเกิดความท้าทายขึ้นมากมาย ที่ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมโลก รวมถึง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรืออาจจะเรียกว่า VUCA World ซึ่งในบริบทของ VUCA World ความรู้จะ กลายเป็นนามธรรม แนวความคิดกระจุกกระจายอยู่รอบตัวและมีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นทักษะทางสังคมและทักษะ การคิดสำหรับบริบทที่ซับซ้อนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและควรรู้วิธีฝึกฝนทักษะเหล่านี้ผ่านการปฏิบัติ (Suhayl & Manoj, 2018) ในการรับมือกับกระแสโลกที่ผันผวนนี้ต่างมุ่งเน้นไปที่การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน พัฒนาคุณภาพชีวิตของ มนุษย์และการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า จึงจำเป็นที่การศึกษาไทยจะต้องมีการทบทวน และปรับเปลี่ยนเพื่อสร้างผู้เรียนให้ มีทักษะและสมรรถนะที่สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พลิกผัน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันและอนาคต การศึกษาของไทยเป็นการตอบสนองการเรียนรู้ด้วยความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ปัจจุบันที่ความรู้เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การศึกษาไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญที่ความรู้ มาเป็น การให้ความสำคัญที่กระบวนการคิดของผู้เรียน ซึ่งทักษะที่ถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงในการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ด้านชีวิตและอาชีพ (โชติกา ใจทิพย์, 2561)

แนวคิดความฉับไวทางการเรียนรู้ (Learning Agility) ได้ถูกนำเสนอมาจากการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาผู้นำและ การพัฒนาความสามารถพิเศษ ซึ่งใช้เป็นปัจจัยในการกำหนดบุคคลที่มีศักยภาพสูงในการทำงานต่าง ๆ Lombardo & Eichinger (2000) กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรคือความมุ่งมั่นของคนที่มีความฉับไว และ มีศักยภาพสูงในการเรียนรู้ อีกทั้งแนวคิดนี้ทำให้เกิดทักษะที่สำคัญต่อสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน ผู้ที่เรียนรู้เช่นนี้จะมีความสามารถและความเต็มใจที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์ แล้วนำการเรียนรู้นั้นไปปฏิบัติให้ประสบ ผลสำเร็จภายใต้เงื่อนไขหรืออุปสรรคใหม่ (Lombardo & Eichinger, 2000; Korn Ferry, 2017) แนวคิดการเรียนรู้นี้สามารถ อธิบายคุณลักษณะผู้เรียนที่ฉับไว (Agile Learner) ว่ามีลักษณะของการเปิดใจ ความเต็มใจที่จะเรียนรู้และมีความยืดหยุ่น นอกจากนี้จะมีพฤติกรรมความอยากรู้เกี่ยวกับบริบทและสภาพของโลก มีความอดทนสูงต่อสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจน (Eichinger & Lombardo, 2004) อีกทั้งผู้เรียนที่ฉับไวสูงสามารถเข้าใจบทเรียนที่ถูกต้องจากประสบการณ์ และนำบทเรียนเหล่านั้นไป ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ ๆ (De Meuse, Dai & Hallenbeck, 2010) Amato & Molokhia (2016) กล่าวว่าผู้เรียนที่ ฉับไว สามารถวิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ข้อมูล และเข้าใจความซับซ้อนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ การที่ผู้เรียนจะมีความฉับ ไวได้นั้นต้องเกิดจากการพัฒนาและฝึกฝน Korn Ferry (2017) กล่าวว่าความฉับไวทางการเรียนรู้ส่งผลต่อการพัฒนาของ องค์กรอย่างรวดเร็ว และมนุษย์จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญเพื่อให้เกิดการพัฒนาดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักรู้ ในตนเอง ความฉับไวทางความคิด ความฉับไวทางผู้คน ความฉับไวทางผลลัพธ์ และความฉับไวทางการเปลี่ยนแปลง Joseph (2019) ได้อธิบายถึงวิธีการในการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความฉับไว โดยการส่งเสริมการสังเกตเพื่อเพิ่มความอยากรู้ของผู้เรียน การสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาในสิ่งที่ตนเองไม่เคยรู้หรือปกติไม่เคยทราบมาก่อน การลองสิ่งใหม่ ๆ ผู้เรียนต้องการ ประสบการณ์ที่ช่วยในการเติบโตต่อไป และการยกย่องต่อสิ่งที่ผู้เรียนกระทำผิดพลาดหรือไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจาก การล้มเหลวทุกครั้ง ย่อมได้มาซึ่งการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ความฉับไวทางการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรับมือกับ ความท้าทายในการเรียนระดับอุดมศึกษา หรือการทำงานในอนาคต (Amato & Molokhia, 2016)

ปัจจุบันผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอย่างต่อเนื่องแต่พบว่า ยังมีปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาจะเห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) และระดับนานาชาติ (PISA) ที่มีแนวโน้ม ต่ำลงทุกปี รวมทั้งยังขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลายประการ อาทิเช่น มีความรู้แต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ใน การทำงาน การดำเนินชีวิตหรือการแก้ปัญหาต่างๆ การเรียนรู้โดยจดจำความรู้จึงเข้าใจในระดับผิวเผิน ไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้จักศักยภาพและความถนัดของตน ไม่เห็นคุณค่าของการเรียน และการเรียนไม่มีความหมายต่อตนและชีวิตของตน (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562) เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิมได้ และไม่สามารถรับมือกับเหตุการณ์ใหม่ที่ต้องใช้ไหวพริบในการแก้ปัญหา จึงทำให้ผู้เรียนประสบปัญหา ด้านการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลอื่นส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในอนาคต ดังนั้น โรงเรียน มัธยมศึกษาจึงต้องมีการพัฒนา ปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาการด้านการบริหารวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาเนื่องจากการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ผ่านการวิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมาย ออกแบบและประเมินผลหลักสูตร ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการ

เรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการจัดการให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเอง เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยงความรู้และเข้าใจถึงแก่นแท้ของปัญหา ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่หลากหลาย สามารถสร้างสรรค์แนวคิดใหม่จากการเปลี่ยนแปลง และมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่ฉับไวที่ผู้เรียนจะมีการตระหนักรู้ในตนเอง ความฉับไวทางความคิด ความฉับไวทางผู้คน ความฉับไวทางผลลัพธ์ และความฉับไวทางการเปลี่ยนแปลง ดังที่ Amato & Molokhia (2016) กล่าวว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุน ฝึกฝน ส่งเสริมจะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทำให้มีความอยากที่จะเรียนรู้ เข้าใจถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของตนเอง

ดังนั้น การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไวจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียน และผลจากการศึกษาจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและครูที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนที่ฉับไวและพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมรับมือต่อการเป็นเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่เกิดขึ้น

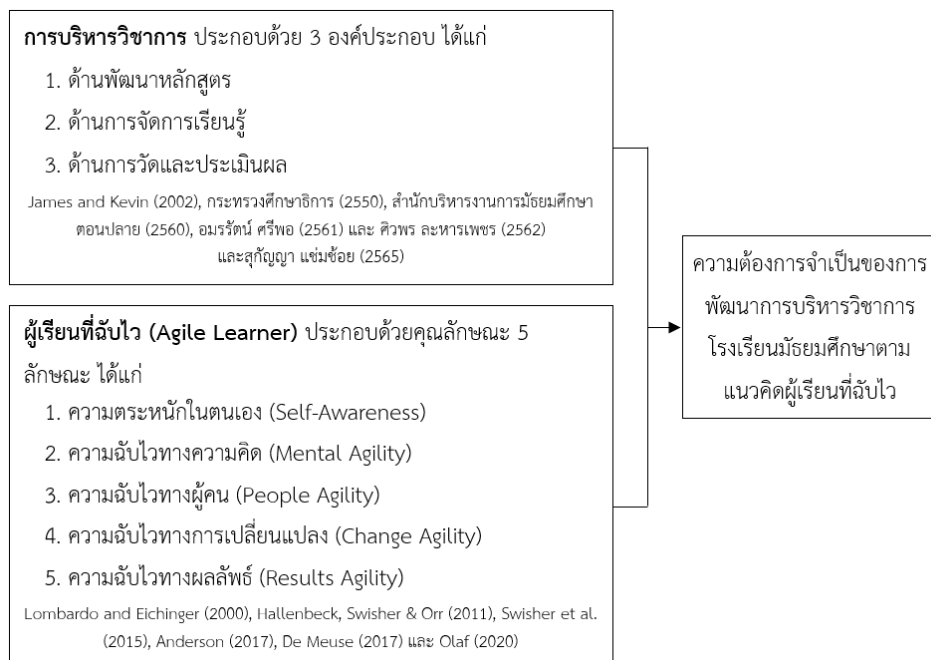
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

1. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 ด้านพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมาย ออกแบบและประเมินผลหลักสูตร สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉับไว
 - 1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉับไว
 - 1.3 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล การพัฒนาเครื่องมือ และการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉับไว
2. กรอบแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว (Agile Learner) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ลักษณะ ได้แก่
 - 2.1 ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) หมายถึง ผู้เรียนที่มีความเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้ง สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสิ่งที่สนใจหรือจากความผิดพลาด รู้จักตนเองและสามารถรับมือกับข้อคิดเห็นจากบุคคลอื่นได้
 - 2.2 ความฉับไวทางความคิด (Mental Agility) หมายถึง ผู้เรียนที่สามารถมีความคิดที่ซับซ้อน สามารถเชื่อมโยงความรู้และสาระสำคัญ สามารถเข้าใจถึงแก่นแท้ของปัญหาได้ดีกว่าบุคคลอื่น และมีการกำหนดขั้นตอนในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.3 ความฉับไวทางผู้คน (People Agility) หมายถึง ผู้เรียนที่เปิดใจรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและความหลากหลายของบุคคล มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จ
 - 2.4 ความฉับไวทางการเปลี่ยนแปลง (Change Agility) หมายถึง ผู้เรียนที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง พยายามเรียนรู้สิ่งใหม่และผลจากการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวกับปัญหาที่พบและสามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่
 - 2.5 ความฉับไวทางผลลัพธ์ (Results Agility) หมายถึง ผู้เรียนที่มีไหวพริบในการแก้ปัญหา มีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค และสามารถบรรลุเป้าหมายภายใต้เงื่อนไขที่ซับซ้อน

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,360 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 343 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยมีโรงเรียนจากแต่ละภูมิภาคแบ่งตามขนาดโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากแต่ละภูมิภาคแบ่งตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียนมัธยมศึกษา		จำนวน โรงเรียน	ภูมิภาค			
			ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้
1) โรงเรียนขนาดเล็ก	ประชากร	1,148	244	537	190	177
	กลุ่มตัวอย่าง	167	35	78	28	26
2) โรงเรียนขนาดกลาง	ประชากร	674	151	238	167	118
	กลุ่มตัวอย่าง	98	22	35	24	17
3) โรงเรียนขนาดใหญ่	ประชากร	277	41	78	105	53
	กลุ่มตัวอย่าง	40	6	11	15	8
4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	ประชากร	261	33	80	122	26

ตารางที่ 1 ตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากแต่ละภูมิภาคแบ่งตามขนาดโรงเรียน (ต่อ)

ขนาดโรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ภูมิภาค			
		ภาคเหนือ	ออกเฉียง เหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้
กลุ่มตัวอย่าง	38	5	12	18	4
ประชากร	2,360	469	933	584	374
รวม					
กลุ่มตัวอย่าง	343	68	136	85	54

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารวิชาการ หรือหัวหน้างานฝ่ายบริหารวิชาการ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 686 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. กำหนดประเด็นจากกรอบแนวคิดการวิจัยในการสร้างแบบสอบถาม

2. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในตำแหน่งในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว โดยแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว โดยแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว เพื่อกำหนดประเด็นหลักในการสร้างแบบสอบถาม

2. จัดทำร่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว

3. นำร่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษา รูปแบบคำถาม รวมทั้งความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม แล้วแก้ไขร่างแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. ผู้วิจัยเสนอแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษามัธยมศึกษาและด้านลักษณะของผู้เรียนที่ฉับไว พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมคำถามและการใช้ภาษา และนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงต์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) โดยมีเกณฑ์ตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงต์ คือ ใช้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามทุกข้อ ผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00

5. ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปทดลองเก็บข้อมูล

6. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหาร

วิชาการ หรือหัวหน้างานฝ่ายบริหารวิชาการ รวมทั้งสิ้น 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของคอนบราค ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.987 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. นำส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แนบไปพร้อมกับคำชี้แจงการเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์ จาการหัส QR-code ผ่าน Google form ผู้วิจัยได้รับการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์จำนวน 564 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.22 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 686 ฉบับ และดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์และครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นและจัดลำดับตามค่า $PNI_{modified}$ โดยใช้วิธี Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ตามสูตรการคำนวณค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) แบบปรับปรุง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว มีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว **จำแนกตามการบริหารวิชาการ** พบว่า
 - 1.1 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.36$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($M = 4.34$) และด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 4.30$)
 - 1.2 สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($M = 4.65$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.64$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการวัดและประเมินผล ($M = 4.64$)
 - 1.3 ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = .085$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = .072$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = .066$) ตามลำดับ
2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว **จำแนกตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว** พบว่า
 - 2.1 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความฉับไวทางความคิด ($M = 4.35$) รองลงมาคือ ด้านความตระหนักในตนเอง ($M = 4.34$) และด้านความฉับไวทางผู้คน ด้านความฉับไวทางการเปลี่ยนแปลง และด้านความฉับไวทางผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ ($M = 4.32$)
 - 2.2 สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3 ด้านคือ ด้านความฉับไวทางความคิด ความฉับไวทางผู้คน และความฉับไวทางผลลัพธ์ ($M = 4.65$) รองลงมาคือ ความตระหนักในตนเอง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ความฉับไวทางการเปลี่ยนแปลง ($M = 4.64$)
 - 2.3 ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านความฉับไวทางผู้คน ($PNI_{modified} = .078$) รองลงมาคือ ด้านความฉับไวทางผลลัพธ์ ($PNI_{modified} = .077$) และด้านความฉับไวทางการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified} = .075$) ตามลำดับดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่จับใจ
แนวคิดผู้เรียนที่จับใจ

การบริหาร วิชาการ	ประเด็น	ความตระหนักในตนเอง	ความฉับไวทางความคิด	ความฉับไวทางผู้สอน	ความฉับไวทางการ เปลี่ยนแปลง	ความฉับไวทางผลลัพธ์	เฉลี่ยรวม รายด้าน การบริหาร วิชาการ	แปลผล	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1. ด้านการ พัฒนาหลักสูตร	D	4.36	4.35	4.32	4.33	4.33	4.34	มากที่สุด	2
	I	4.65	4.64	4.65	4.65	4.66	4.65		
	PNI _{modified}	0.066	0.068	0.078	0.073	0.076	0.072		
	(ลำดับ)	5	4	1	3	2	-		
1.1 การ วิเคราะห์ หลักสูตร	D	4.40	4.36	4.33	4.30	4.32	4.34	มาก	
	I	4.69	4.66	4.62	4.64	4.61	4.65	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.066	0.069	0.068	0.080	0.068	0.070	-2-	
	(ลำดับ)	5	2	3	1	3	-		
1.2 การกำหนด จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	D	4.39	4.39	4.34	4.38	4.38	4.38	มาก	
	I	4.66	4.62	4.68	4.64	4.66	4.65	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.061	0.054	0.078	0.059	0.064	0.063	-4-	
	(ลำดับ)	3	5	1	4	2	-		
1.3 การ ออกแบบ หลักสูตร	D	4.37	4.39	4.36	4.37	4.33	4.36	มาก	
	I	4.66	4.64	4.67	4.66	4.70	4.66	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.068	0.057	0.072	0.066	0.086	0.070	-2-	
	(ลำดับ)	3	5	2	4	1	-		
1.4 การ ประเมินผล หลักสูตร	D	4.28	4.27	4.25	4.28	4.28	4.27	มาก	
	I	4.58	4.66	4.64	4.66	4.66	4.64	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.070	0.091	0.093	0.087	0.088	0.086	-1-	
	(ลำดับ)	5	2	1	4	3	-		
2. ด้านการ จัดการเรียนรู้	D	4.36	4.37	4.36	4.35	4.34	4.36	มาก	3
	I	4.62	4.66	4.65	4.64	4.65	4.64	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.060	0.065	0.066	0.068	0.070	0.066		
	(ลำดับ)	5	4	3	2	1	-		
2.1 การ ออกแบบ กิจกรรมการ เรียนรู้	D	4.38	4.39	4.39	4.34	4.37	4.37	มาก	
	I	4.63	4.65	4.64	4.65	4.66	4.65	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.056	0.058	0.059	0.072	0.066	0.062	-3-	
	(ลำดับ)	5	4	3	1	2	-		
2.2 การจัด กระบวนการ เรียนรู้	D	4.38	4.38	4.33	4.39	4.33	4.36	มาก	
	I	4.64	4.67	4.65	4.63	4.65	4.65	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.060	0.066	0.073	0.055	0.074	0.066	-2-	
	(ลำดับ)	4	3	2	5	1	-		

ตารางที่ 2 ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่จับใจ (ต่อ)
แนวคิดผู้เรียนที่จับใจ

การบริหาร วิชาการ	ประเด็น	ความตระหนักในตนเอง	ความฉับไวทางความคิด	ความฉับไวทางผู้สอน	ความฉับไวทางการ เปลี่ยนแปลง	ความฉับไวทางผลลัพธ์	เฉลี่ยรวม รายด้าน การบริหาร วิชาการ	แปลผล	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
2.3 การจัด สภาพแวดล้อม การเรียนรู้	D	4.33	4.35	4.36	4.32	4.34	4.34	มาก	1
	I	4.61	4.65	4.65	4.64	4.63	4.64	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.064	0.069	0.068	0.076	0.068	0.069	-1-	
	(ลำดับ)	5	2	3	1	3	-		
3. ด้านการวัด และประเมินผล	D	4.29	4.33	4.29	4.28	4.30	4.30	มาก	1
	I	4.64	4.66	4.64	4.63	4.64	4.64	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.086	0.078	0.090	0.086	0.083	0.085		
	(ลำดับ)	2	5	1	2	4	-		
3.1 การ ออกแบบวิธีการ วัดและ ประเมินผล	D	4.33	4.35	4.36	4.32	4.34	4.34	มาก	
	I	4.63	4.66	4.66	4.62	4.62	4.64	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.083	0.078	0.096	0.083	0.081	0.084	-2-	
	(ลำดับ)	2	5	1	2	4	-		
3.2 การพัฒนา เครื่องมือวัดและ ประเมินผล	D	4.22	4.28	4.22	4.22	4.24	4.24	มาก	
	I	4.62	4.63	4.61	4.62	4.62	4.62	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.093	0.082	0.092	0.095	0.089	0.090	-1-	
	(ลำดับ)	2	5	3	1	4	-		
3.3 การ ประเมินผลตาม สภาพจริง	D	4.31	4.37	4.30	4.31	4.32	4.32	มาก	
	I	4.66	4.69	4.64	4.65	4.67	4.66	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.082	0.074	0.081	0.080	0.081	0.080	-3-	
	(ลำดับ)	1	5	2	4	2	-		
รวม	D	4.34	4.35	4.32	4.32	4.32	4.33	มาก	
	I	4.64	4.65	4.65	4.64	4.65	4.64	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.071	0.070	0.078	0.075	0.077	0.074		
	(ลำดับ)	4	5	1	3	2	-		

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว **ด้านการพัฒนาหลักสูตร** พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยพบว่า ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ทำให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนรู้ จบหลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2552) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยพบว่า ด้านการออกแบบหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการออกแบบหลักสูตร สอดคล้องกับ ฌีรดา เวชญาลักษณ์ (2565) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร โดยออกแบบหลักสูตรให้ครบทุกองค์ประกอบทั้งในรอบของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศใช้และครอบคลุมบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว **ด้านการพัฒนาหลักสูตร** พบว่า ความฉับไวทางผู้คน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด เนื่องจากผู้เรียนที่มีความฉับไวทางผู้คน จะต้องรู้จักตนเองดี สามารถจัดการกับตนเอง ผู้อื่น และยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้ (Swisher et al., 2015) ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงต้องคำนึงถึงสิ่งดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พรพรม พานิชเจริญ (2566) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรที่ดีนั้นไม่เพียงแต่เป็นการพัฒนาหลักสูตรตามเนื้อหาวิชาการ แต่ควรสอดแทรกให้ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจ และยอมรับในตัวตนของตนเอง

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว **ด้านการจัดการเรียนรู้** พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยพบว่า ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ (Shambaugh & Magliaro, 1997) ที่กล่าวว่า กระบวนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นระบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อจัดหาสิ่งที่จะช่วยให้นักออกแบบการเรียนการสอนสร้างสิ่งที่เป็นไปได้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยพบว่า ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ คมกริช นุราช (2563) ที่พบว่าในการพัฒนาการบริหารวิชาการ ในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก ซึ่งได้มุ่งเน้นในจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว ในด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ความฉับไวทางผลลัพธ์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหา มีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคและสามารถบรรลุเป้าหมายภายใต้เงื่อนไขที่ซับซ้อน โดยการจัดการเรียนรู้ตามที่ Schwaber & Sutherland (2017) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบฉับไวจะส่งเสริมให้ผู้เรียนคิด วางแผน และสามารถแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่ต้องเผชิญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว **ด้านการวัดประเมินผล** พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยพบว่า ด้านการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าก่อนที่จะดำเนินการวัดและประเมินผล ต้องมีการออกแบบให้เหมาะสมเพื่อที่จะได้ผลจากการวัดและประเมินที่มีคุณภาพ ดังที่ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) กล่าวว่า เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพเป็นหัวใจสำคัญในการได้ผลการวัดที่แม่นยำ และทำให้สะท้อนถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยพบว่า ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากครูมักจะเคยชินกับการใช้เครื่องมือวัดเพียงอย่างเดียว คือ การใช้แบบทดสอบ ซึ่งมีข้อจำกัดในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางด้านเจตพิสัยและทักษะพิสัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) โดยที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ระบุไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ผู้สอนควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉับไว ในด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ความฉับไวทางผู้คน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากการวัดประเมินผลนั้น จะต้องออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทและธรรมชาติของวิชา ดังที่ ธัญมน นวลโหม (2565) กล่าวว่าครูต้องเห็นความสำคัญของการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล และต้องมีการระดมความคิด การทำงานร่วมกันเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการพัฒนาการวัดและประเมินผลของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความฉ่ำใจในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านความฉ่ำใจทางการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลมีดัชนีความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุด
2. ครูผู้สอนควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะฉ่ำใจ โดยคำนึงถึงการจดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นไปพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉ่ำใจ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดผู้เรียนที่ฉ่ำใจ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารและครูสามารถวางแผน กำหนดทิศทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนไปสู่เป้าหมายและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). รายงานเฉพาะเรื่องที่ 12 หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ. <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1746file.pdf>
- คมกริช นุราช. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โชติกา ใจทิพย์. (2561). Managing in a VUCA World (การจัดการในโลกที่ผันผวนไม่แน่นอนซับซ้อนและคลุมเครือ). วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 5(1), 134-136.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2565). การบริหารหลักสูตร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญมน นวลโหม. (2565). ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดคุณลักษณะการคิดเชิงบวกของผู้เรียน. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ, 23(1), 37-49.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พรพรม พานิชเจริญ. (2566). ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี ตามแนวคิดความอยู่ดีมีสุขของผู้เรียน. วารสารวิจัยทางการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 18(1), 41-55.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116. ตอนที่ 74 ก. หน้า 8-11.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). “หลักสูตร” สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2560). มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560). <https://secondary.obec.go.th>
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อมรรัตน์ ศรีพอ. (2561). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Anderson, J. (2017). *The Agile Learner*. Hawker Brownlow Education.

Amato, M. A. and Molokhia, D. (2016). *How to cultivate learning agility*. Harvard Business Publishing.

De Meuse, K. (2017). Learning agility: Its evolution as a psychological construct and its empirical relationship to leader success. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 69, 267-295.

De Meuse, K., Dai, G., and Hallenbeck, G. (2010). Learning agility: A construct whose time has come. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 62, 119-130.

Eichinger, R., and Lombardo, M. (2004). Learning Agility as a Prime Indicator of Potential. *Human Resource Planning*, 27, 12.

Hallenbeck, G., Swisher, V. and Orr, J. E. (2011). *Seven faces of learning agility-Smarter ways to define, deploy, and develop high-potential talent*. Korn Ferry Institute.

James, J.F. Forest and Kinser, K. (2002). *Higher Education in the United States: An Encyclopedia*. ABC-CLIO.

Joseph S. Almeida. (2019). *The Importance of Learning Agility*.

<https://www.calvarydayschool.com/news-detail?pk=1015624>

Korn Ferry. (2017). *The ViaEdge Technical Manual*.

[https://dsqapj1lakrkc.cloudfront.net/media/sidebar_downloads/82205via Edge-Technical Manual.pdf](https://dsqapj1lakrkc.cloudfront.net/media/sidebar_downloads/82205via%20Edge-Technical%20Manual.pdf)

Lombardo, M. and Eichinger, R. (2000). High potentials as high learners. *Human Resource Management*, 39(4), 321-330.

Mitchinson, A. and Morris, R. (2012). *Learning About Learning Agility*. Center for Creative Leadership White Paper.

Olaf Korsten. (2020). *Learning Agility: What It Is and How to Assess It*.

<https://harver.com/blog/learning-agility>

Schwaber, K., and Sutherland, J. (2017). *The Scrum guide: The definitive guide to Scrum*.

<https://www.scrumguides.org/docs/scrumguide/v2017/2017-Scrum-Guide-US.pdf>

Shambaugh, R. N. and Magliaro, S. L. (1997). *Mastering the possibilities*. Allyn and Bacon.

Suhayl, A. and Manoj, J. (2018). *The VUCA Learner : Future-proof Your Relevance*.

Sage Publications Pvt. Ltd.

Swisher, H., Orr, Eichinger, Lombardo and Capretta. (2015). *FYI® For Learning Agility*. Korn/Ferry International.